

## Capítol V

Nikos Kazantzakis

Encara no ho havia dit, que entrà al cafè l'agà Alí Sulatzadés, el vell principal del poble, que duia penjat al cinturó un manat de claus de les cases que llogava. El cafè d'en Conill també era seu. En assabentar-se de la gran vinguda, es calçà els borseguins vermells, prengué el xibuc més llarg que tenia i anà a trobar el famós marxant. Un gran neguit el turmentava, i aquell dimoni de grec potser podia calmar-lo.

En Iannakós s'alçà, es dugué la mà al cor, als llavis i al front i el saludà efusivament. Era el seu millor client: tenia un harem molt gran, i a les seves dones, filles i nétes els agradaven les espècies, les joies, els perfums i els dolços. I, més important que tot això, no regatejaven. S'alçà, doncs, el saludà i demanà un cafè per ell.

—Marxant, tinc un neguit...

—Digues, agà, i faré el que podré...

—¿Què és això que en diuen Suïssa?

En Iannakós es gratà el cap; ell també n'havia sentit a parlar, però tampoc no en treia l'entrellat.

—¿Per què ho preguntes, agà Alí? —va fer, per guanyar una mica de temps i mirar de recordar-se'n.

—Perquè a Suïssa és on ha anat el meu fill, en Hussein —que Déu l'empari— a estudiar per ser metge. I ara li vull fer arribar una llauna d'arròs amb espinacs, que li agrada molt, i una llauna de carbó pel narguil, i no sé què coi és això de Suïssa ni com li puc enviar tot això.

De mica en mica, amb les paraules de l'agà, el cervell d'en Iannakós s'il·luminà i recordà.

—Suïssa, agà, és un lloc, a l'altre cap de món, que hi fan llet i rellotges...

—I no hi fan metges, també? —va fer l'agà, inquiet.

—Metges també, agà, metges també, els millors del món. Si la Mort els veu... ¿com t'ho diria, agà, per no empudegar la botiga? ¡S'ho fa a sobre!

—Greguet, m'has tornat a posar el cor a lloc. Però ¿què en faig de les llaunes?

—Jo t'ho diré, agà. A Suïssa no hi deixen entrar carbons, però l'arròs amb espinacs, dóna-me'l, que jo sé la manera...

En Iannakós ja havia maquinat el seu pla: portar l'arròs al Sarakina perquè els afamats se'l mengessin a la salut d'en Hussein.

—Ara vaig i te'l porto —digué el vell, alçant-se.

A la porta del cafè, es deturà, pensívol. Es girà cap a en Iannakós:

—I quins gastos tindrà per arribar a Suïssa?

—Els gastos van a càrrec meu —afirmà en Iannakós aixecant la mà—. ¡Te'ls pago jo, agà Alí!

—I si el posem aquí a la taula i ens el mengem? —proposà el cafeter quan hagué marxat l'agà.

—Déu me'n guard! —es queixà el marxant—. Veig que ets honest, cunyat!

Es girà cap a la gent del poble:

—Perdoneu, nois —digué—, estic que no puc dir ni fava de tant anar amunt i avall, me n'aniré a dormir. Fins demà, si Déu vol. Pregunteu-me el que vulgueu, i doneu-me encàrrecs i cartes. I crideu les vostres dones, quan soni la trompeta, que vinguin a comprar... ¡Bona nit!

Es girà cap a la paret, s'estirà tan llarg com era i s'adormí.

Nikos Kazantzakis, *El Crist de nou crucificat* . Barcelona: Club Editor, 2018. [Passatge eliminat de les traduccions en què es basà Joan Sales]

Traduït per Pau Sabaté